

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, 10. sz. sz. sz. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

Ellbogen és társai.

Írta: Dr. Szirmay István.

— április 28.

Mikor az első táviratok szétrepültek szerte a hazában, hogy vége a sztrájkoknak, helyreállt a vasuti forgalom, az egész ország fellélegzett. Nem, a szerencsétlen vasutasok kudarcán nem ujjongott senki. Abból a kemény leczkéből, amelyben a sztrájkolóok részesültek, egy igen nagy számú ártatlan, mindenesetre még nagyobb számú félrevezetett embernek is kijut a maga keserősége. Ezeket csak őszintén és igazán sajnálni lehet. De minden igaz embernek jól esett, hogy megnyilatkozni látott egy erős, egy megbízható állami hatalmat, amely akarja is, tudja is megvédeni — nemcsak a kormány tekintélyét, hanem az ország egyetemese érdekét is még oly veszélyes, még oly leküzdhetetlennek látszó helyzetekben is. Jól esett látni egyszer a magyar államot a maga imponáló hatalmában és széles, igen széles rétegeiben a társadalomnak keltett megnyugvást az az erő, melynek csak megmozdulnia kellett, hogy vége szakadjon egy igen veszedelmes, igen káros és szintén erős mozgalomnak.

De vannak a magyar nemzetnek rég ismert, bevallott,

nyílt ellenségei, akiket végtelenül bosszant az, ha a magyar államot erősnek, hatalmasnak, legyőzhetetlennek kell látniok. Ezek az urak ott ülnek az osztrák Reichsrathban és alkalomadtán különböző neveken ismerjük meg őket. Most például Ellbogennek, Eldersnek és Freslnak hívják azokat, akik tajtékot hánynak, ha látják, hogy a magyar állam nem valami tehetetlen, csupán papiroson létező államjogi fogalom, hanem eleven és erős valóság, amely leküzdhetetlen erőt tud szembeállítani ellenségeivel. De hívták már őket más alkalommal másféle néven is.

És vannak a magyar nemzetnek — mondjuk szépen — izzó szavú és lángoló szívű fiai, akik kélnek és nyugosznak ajkaikon a honszerem szavával; akik nemzeti nagyságról ábrándoznak, nemzeti dicsőségért rajonganak; ezért élnek, ezért halnak; ezért lármáznak, ezért irkáznak; ezért szónokolnak és e miatt szidnak, átkoznak, lenéznek, legázolnak mindenkit, aki hazafiságban nem olyan vérmes, nem olyan türelmetlen, nem olyan alkuvást nem ösmerő, mint ők magukat hiszik.

Ezeket Budapestten Lengyel Zoltánnak, Bartha Miklósnak és egyebeknek, itt pedig minálunk Buza Barnának, vagy néha Bébecskének hívják.

Ezek az urak még sohasem voltak meglegedve a magyar állam hatalmával, ezeknek az uraknak soha sem volt elég Magyarország erejéből, tekintélyéből, ha arra volt kilátás, hogy ezekkel a jelszavakkal lehet igazolni; ezekről az urakról azt hitte volna az ember, hogy azoktól az előbb említett, Lajthán-tuli jóakaróinktól ők állanak széles, nagy Magyarországon a legtávolabb és soha, de soha nem jöhet alkalom, amely őket és Ellbogenékat összehozná és ime — a legelső eset, mikor Magyarország állami hatalma teljes fegyverzetében megnyilvánul, egy testté, egy lélekké forrasztja össze a haza ellenségeit és a haza imádóit.

Ugyanazon a piszkolódó, gyalázkodó hangon szidják a Lajthántul a magyar kormányt, amiért helyreállította Magyarországon a vasuti forgalmat és megmentette az országot milliókra rugó továbbbi károktól, amely hangon itthon is zsarnokságról, törvénytíprásról és más ilyenekről üvöltöttek a magyar Ellbogenek lapjai. Persze, egy huron kell játszaniok, csak hogy mentől később térjen vissza a szegény vasutasok szívébe a megbánás és a megnyugvás, mentől később álljon helyre a rend, mentől tovább legyen meg az ő

működésük egyedüli alapja: a zavar, az elégedetlenség, az elkeseredés, a gyűlölködés.

Ellbogen és Bartha Miklós; Elders és Lengyel Zoltán, Fresl és Buza Barna csak egy követ fujnak: le Tisza Istvánnal! Nem kell erős magyar kormány, nem kell hatalmas magyar állam! Hanem kell a fejtelenség, a gyengeség, a tétovázás: akkor boldog az igazi agitátor.

Jegyezzük meg azonban, hogy az ország, a nemzet és a nép ellenben akkor boldog — ha fájó szívvel keseregnek az agitátorok.

Az „irigy“ Zemplén és „a jól értesült“ Felsőmagy. Hirlap.

Szeretreméltó laptársunk — kell-e megmondani nevét — tegnapi számában megrovási kalandban részesít bennünket, amiért a sztrájk alatt megjelent külön kiadásaiban foglalt valótlan híreiről azt irtuk, hogy azok ugynevezett hasból csinált hírek voltak. Nagyon rosszul esik ez a Fm. Hirlap-nak, mert, mint mondja, ő azokat a híreket drága pénzen vette, csak hogy elősegítse a sztrájkolóok ügyét és kielégítse a publikum kíváncsiságát.

Hát jó, elhiszszük és nyugtázzuk a „nagy anyagi áldozatot“ és kiadjuk ezennel írásban mi is, hogy láttunk ceruzával irt táviratokat a Landesmann boltjának ablakában.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Rosz szomszédság.

— Uhland. —

Itt üldögélek kis szobámba' És télen folytak a napok; A könyv előttem bár kitérva, Előbbre mégse juthatok.

A szomszéd kedves fuvolája Ragadja most el képzetem, Majd szép szomszédnőm ablakára Száll téveteg tekintetem.

Szász Árpád.

A kellemes nyaralás.

A Zemplén számára írta: ifj. Hegedüs Ágoston.

Vöröshegyi Simon ur egy szép nyári reggel annak a tudatára ébredt, miszerint jó volna neki is — szegény dijnok léte — nyaralni. A gondolat zseniális volt, terv is volt bőven, csak hogy két föltétlenül szükséges dolog hiányzott ennek keresztülviteléhez.

Szüksége volt időre s szüksége volt — amije sohasem volt: pénzre. Két hétig egyebet sem forgatott az eszében, mint időt és pénzt s még sem tudott zöldágra vergődni. Így hát a másodikat (a legfőbbet) a pénzt elejtette s csak a kedvező időre gondolt. Véletlenül erre is alkalma nyílt.

Egy reggel ugyanis, amint a „hivatalba“ ment, nagy meglepetésére csukva találta az ajtót és csak egy

árva kártya hirdette az ajtóra szegezve, hogy a főnök ur eltávozott (talán Amerika felé) s így két hétig az iroda zárva lesz. Simon ur örömeiben ünnepélyes fogadást tett, hogy most már csakugyan elmegy nyaralni.

Este, amint hazament hónapos szobájába, melynek összes butorzatát egy ágy, asztal s szék képezte, előkészületeket tett a holnap kirándulásra, illetőleg utazásra. Egész éjjel nem tudott aludni a nagy izgatottságtól úgy, hogy kakasszókór már kint volt az udvaron s magában így beszélt: „Látod Simon, milyen ur vagy! Elmegy nyaralni Puznyákvárára s onnan kellemes kirándulásokkal tesz majd a gyönyörű vidék minden tájára. A bácsid (nem amerikai) kitűnően fog fogadni s tiszteletre minden este csirkét ölet! (Ez vala leghőbb vágya!) Hja! szerencsés ember vagy, irigyeltek!”

Ki tudja meddig monológizált volna Simon ur, ha a házmester kegyetlenül a fülébe nem rikkant, hogy már elég a dörmögésből, a házbeliék nem tudnak aludni. Vöröshegyi erre a barátságos megjegyzésre rögtön észre tért és a legnagyobb lelki nyugalommal — s pár hatossal (nem újpesti) — zsebében az állomásra ment.

Öt perc múlva kedélyesen vitte a vicinális Puznyákvárára, ahová — miután a nyílt pályán négyszer megállott (nem a sztrájk miatt) — nagy késéssel öreg este megérkezett. Az „állomás“, amely bakter-háznak csufoolt kunyhó volt, elegendő szobával

nem rendelkezett, hogy Simon urat is magába fogadhassa (lévén a bakternek egy tucat gyermeke s egy szobája.) Kinjában egy közellevő széna kazal aljába feküdt, korgó hassal s onnan számlálta az ég csillagjait. Alig, hogy öt percig fekszik, gyanus neszt hall a közelben, ami minden más lehetett, csak barátságos dolog nem. Inába szállt a bátorsága Simon urnak s abban a pillanatban felugrott, de majd hanyatt vágódott ijedtében, mikor az éjjeli homályból egy hatalmas bikának a körvonalai kezdtek feltűnedezni. Ijedtében fel akart mászni a kazal tetéjére, de a félelem bénította inai megtagadták a szolgálatot. Ekkor hirtelen ugrással nekiiramodott a sik mezőnek és ész nélkül futott, amerre lábai vitték. A bika sem volt rest s mivel felvált bősülve, még jobban szedte az irháját a szerencsétlen Simon ur után, de egyszerre csak visszahőkölt és lábával turva a földet bögött irtózatosan. Simon ur pedig egy mélyes gödör fenekén feküdt tehetetlenül egy liba társaságában. Reggelig feküdt ott, de amint a nap felkelt a keleti látóhatáron, Vöröshegyi ur is nagyot fo-hászkozva talpra állott és telhetetlen haragjában kitekerte a nyakát a mellette barátságosan letelepült kis libának. Fent pedig a gödör szélén egy kis libapásztor-leányka keserves sírással kereste legkedvesebb libáját s amint véletlenül letekint a gödörbe, ott látja a halálra kintott libát vérben fetrengeni. Előkiabálja az embe-

reket s nagy sietve elbeszéli, hogy egy csavargó elfogta a libáját és gyalázatos módon vetett véget nagyreményű pályafutásának. Simon ur kezdte magát nem jól érezni és fölkiabált a mélységből, hogy szabadítsák ki. De egyelőre nem gondoltak erre a jó falusiak, hanem a falu apraja-nagyja kivonult érdemes birájával a gödörhöz, ahonnan kötéllel kihúzták a „libatolvajt“. Rögtön valla-tóra fogták, hogy hogyan került a gödörbe és hogy merészelt-e elemelni a libát. Simon ur álmélkodva nézett körül a tömegben, erőt véve magán (gondolva, hogy uri (?) külsejével imponálni fog a tömegnek) elmondta az „esetet“ és szekeret kért, hogy az állomásra visszatérhessen. Gulyos nevetés lett a — nem várt — felelet. A bíró azonban nem hallgatott Simon urra, hanem összekötözve a faluba vitette s ott egy pincébe záratta, ahol Vöröshegyi ur két hétig (ez volt a büntetés) elmélkedhetett a bikáról, a gödörről és a libáról.

Két hét múlva a legnagyobb öröme szabadon bocsátották. Most már nem óhajtott nyaralni, hanem vágyott vissza, az íróasztalához. Még az nap felszedte sátorfáját és mint aki legjobban végezte dolgát tért vissza a városba. A sok kérdezősködésre elmondta, hogy milyen jól mulatott, mennyit szórakozott s hogy egész idő alatt egyebet sem tett, mint „hüvös“ helyen ült, de hogy melyik volt az a hely; arról nem igen szólt senkinek.

Ennyit szívesen, de többet egyáltalában nem tehetünk a Fm. H. rehabilitálása kedvéért; mert azt azután tessék a Fm. H.-nak is elősmerni, hogy amit külön kiadásában nagy garral hirdetett, *abból egy árva szó sem bizonyult be valóságának.* Ha úgy tetszik, mi szívesen vállalkozunk rá, hogy legközelebbi számunkban megismételjük a híres különkiadások összes távirati tudósításait és akár népszavazás alá bocsátjuk: feleljen rá maga a publikum, volt-e a Fm. H.-nak csak egyetlenegy igaz állítása is a sztrájk alatt és a sztrájkra vonatkozólag?

Azt hisszük azonban, ezt a szíveséget elengedi nekünk a Fm. H.; hisz már most is a Goldzieher kabátja alá és egy meg nem nevezett országos egyesület háta mögé buvik a felelőség elől. Így állván a dolog, minden szerénységünk mellett is kijelentjük, hogy arra a dícsőségre, amelyet a Fm. H. a sztrájk alatt aratott egyáltalában nem irigykedünk. Az ő különkiadásainak összes dícsőséget és babékoszorúit a legnagyobb készséggel átengedjük neki; valamint abban a feltevésben sem akarjuk megingatni, hogy egy „országos szerencsétlenség” esetében akkor szolgálja a sajtó a közérdeket, ha szítja, éleszti a tüzet, ha felkorbácsolja a már úgy is kitört elégtelenséget, ha a szenvedélyekre és nem a higgadt belátásra igyekszik hatni. Tessék csak zavartalanul tovább dolgozni, de az megint a mi dolgunk és a mi kötelességünk, hogy mi is megtegyük a magunk észrevételeit az e fajta honboldogításra.

HIREK.

A gép megindult . . .

A gép, a piros szemű pőfőgő vaszörnyeteg újra megindult . . . Sívítva, prüszkölve száguld végig a zöld mezőkön, zörgő hidakon, temetők mellett és erdők között . . .

Milyen más volt az élet, a világ, néhány nappal ezelőtt, hogy a gép nem ment. Allott makacsul és sztrájkolt az ő kormos embereivel. És mert ő sztrájkolt, hát visszafordult az idők óramutatója száz esztendővel. Megakadt a világ kereke és kifordult sarkából a mindennapi élet, mintha valami nagy földrengés, vagy a magasságos Isten tudja, mi szántott volna végig ezen a bolond világon. Talán nem is gondolt rá e sztrájk hatása alatt állott világ, de szentül úgy volt, hogy amikor a gép megállott, mi visszajutottunk a múlt század elejére, amikor még Stephenson és Fulton, a gőz hatalmának legyőzői a világon sem voltak; mikor tülkölő postakocsin jártak az emberek s egy levél betekig vándorolt a kariol-postán, míg szerelmes kézből szerelmes kézbe jutott. Mért az ember semmi. A gép minden . . . És a gép megindult . . .

Az államvasutak igazgatósága rendeletet bocsátott ki az összes üzletvezetőségekhez, hogy a letartóztatott és felfüggesztett vasuti alkalmazottak illetményeit május 1-én ne fizesse ki. Az igazgatóság egy másik rendelete pedig úgy intézkedik, hogy azok az alkalmazottak, akik mai napig nem léptek szolgálatba, elbocsátottaknak tekintendők.

Nagyon sokan érdeklődtek már aziránt, hogy a vasutasok szolgálatba lépésük alkalmával milyen szövegű esküt mondanak. Itt az eskümintá szövege:

Én . . . esküszöm, becsületesem és hitemre fogadom, hogy a magyar korona országainak alkotmányát mindenkor tiszteletben tartom, törvé-

nyeinek engedelmeskedem. Különösen pedig a vasuti üzlet biztonsága, rendezése és szabályszerűsége érdekében s amennyiben a vasuti üzleti távirók állami és magánsürgönyökre használtatnának, az ezekre vonatkozólag is kibocsátott, vagy még kibocsátandó törvényeket, rendeleteket és utasításokat nemcsak magam pontosan követendém, hanem azoknak mások által leendő megtartása felett is, hivatali állásomhoz képest és a vasuti üzletrend által reám ruházott rendőri jogok határai között, személyválogatás és részrehajlás, avagy ellenszenv nélkül öröködni fogok. Esküszöm és fogadom továbbá, hogy a vasuti hadi forgalmat illető összes ügyeket, valamint azokra vonatkozó összes segédesszközöket és intézkedéseket, szerzem légyen azokról akár saját tapasztalataim, akár mások közlése folytán tudomást, mindenkiel szemben a legszigorúbban titokban tartandó és teljes erőmből és legjobb meggyőződéseim szerint meg fogok akadályozni mindent, mi által bárki, ha csak előljáróm által mint erre hivott kijelölve nem lett, ezen ügyek, illetve segédesszközök és intézkedésekről tudomást szerezhetne. Isten engem úgy segítjen!

— **Hymen hírek.** *Bajusz* Andor főszolgabíró — nem mint tévesen közöltük, április 26-án, — hanem folyó hó 30-án szombaton délután 5 órakor esküszik örök hűséget *Györötskey* Mártnának, néhai *Györötskey* István ungmegyei nagybírókos és neje született *Ambrózy* Zsófia leányának Ungváron. — *Kellner* Samu folyó hó 30-án d. u. 4 órakor tartja egybekelési ünnepélyét *Tolesván* Goldstein Sámuel leányával *Hannával*. — *Blumenfeld* Jenő helybeli nagykereskedő május hó 3-án esküszik *Liptó-Szent-Miklóson* *Singer* Zelma menyasszonyának örök hűséget. — *Dr. Róth* Hugó helybeli ügyvéd május hó 3-án esküszik örök hűséget *Szilágyosmlyén* *Weinberger* Rózsikának, *Weinberger* Kálmán otáni szeszgyáros leányának. — *Balázs* Manó, az első magyar biztosító-társaság miskolci tisztviselője május 3-án tartja esküvőjét *Lichtenstein* Ilonkával *Varannón*. — *Kavasán* József eperjesi joghallgató ma lépett házasságra a helybeli anyakönyvi hivatalban *Vaszily* Zsuzsannával.

— **Vallások átjártosságok.** A *Carolineum* leánynevelő intézet nyilvános kápolnájában a szokásos májusi átjártosságok f. hó 30-án kezdődnek és minden nap d. u. 5 órakor tartatnak. Minden esütörtökön pedig szent beszéd lesz.

— **A nagy szél,** mely két nap óta dúl a városban, iszonyu károkat okoz. Pár nap előtt még olyan meleg napok jártak, amilyenekhez hasonló régen nem volt. Valóságos tavaszi kánikula. Ma és tegnap pedig oly erős és hűvös szél fúj, hogy az időjárás bátran az őszi hónapokba illene. A város és határát olyan porfellegek borítják, hogy a járás-kelés is csaknem lehetetlenné van téve. Sokszor maroknyi port ver az ember arcába az erős északi szél. Az utcákat irtalmatlanul végigseprí és akit és amit utjában talál, ellepi jó adag porral. Eltekintve ettől a kellemetlenségtől, a nagy szél roppant károkat okoz a gyümölcsfákban és szőlőkben. A gyümölcsfák csak nemrég kinyitott gyenge virágait úgy leszedi, mintha ott se lettek volna. Nem esoda, ha a gazdák aggódva várják ennek a kellemetlen időjárásnak jobbrafordulását.

— **Piros május.** Odakint napsütéses, rügyfakasztó tavasz van, a természet ujjáébredésének, a megújulásnak napja: május elseje közeledik. Új élet támad mindenütt, a természet ünnepi díszit ölt, erdő, mező zeng ez új nagy pezsdüléstől. Május elsejével beköszönt a munkások piros ünnepe is, a földteke minden táján ünneppé avatják a munkások e napot és 24 óráig pihennek a dolgos kezek. Sátor-

aljajhely munkásnépe is készül megülni piros május elsőjét.

— **Bevonulás.** Azok a m. á. v. vasuti alkalmazottak, akik a közös hadsereg vagy honvédség póttartalékába tartoznak s így a hadsereg kötelékéből még elbocsátva nincsenek, az öt napig tartott ösmeretes vasuti sztrájk következtében csapatteikhez bevonulni tartoznak. Az Ujhelyben tartózkodók folyó hó 26. és 27-én kapták kezeikhez a sárgaszínű behívókat, melyek azonnali „részleges kiegészítésre” hívják be a tartalékos katonákat. A városi katonaugyosztályban ma nagy élénkség uralkodott. A sok behívott vasutas jelentette Miskolcra való távozását, ahol a hadkiegészítő-parancsnokságnál tartoznak jelentkezni. Ott katonamundért öltönek magukra és ki-ki visszatér állomáshelyére, hogy vasuti szolgálatát teljesítse, — katoná ruhában. — Ilyen gyors behívása a tartalékos katonáknak tudvalevőleg csak mozgósítás esetén szokott megtörténni. Akkor adják ki a sárga színű behívó-jegyeket, amilyeneket most kaptak kezükhez a behívottak. Az összes jelentkező vasutasok a délben Budapest felé induló személyvonattal utaztak Miskolcra.

— **Halálozások.** *Friedmann* Henrik olaszliszkai rabbinus folyó hó 24-én 64 éves korában meghalt. Temetése, melyre távol vidékről is eljöttek hitsorsosai, nagy részvét mellett ment végbe. — *Ozv.* *Simsa* Sándorné szül. *Damjanovich* Antónia folyó hó 24-én, életének 59-ik évében elhunyt. Mikóházán.

— **A sátoraljajhelyi kerületi betegsegélyező-pénztár** igazgatósága 1904. évi május hó 1-én d. u. 2 órakor Sátoraljajhelyben a pénztár helyiségében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Alelnök választás. 2. Ipartest. pénztár engedélyezése folytán előállított intézkedések. 3. Folyó ügyek.

— **Névmagyarosítás.** *Kaufmann* Ármin helybeli izr. elemi iskolai tanító a saját és *Sándor*, *Erzsébet*, *László* gyermekeinek nevét belügyminiszteri engedéllyel *Kozmára* magyarosította.

— **Elfogott rablógyilkos.** *Tárkány* községben egy veszedelmes embert tartóztatott le a csendőrség *Kohánka* György csavargó személyében, aki rablógyilkosságot követett el. Mint tudósítónk jelenti: *Berza* Mihály cigándi lakos a múlt vasárnap marhákat hajtott a kövesdi vásárra, hol azokat jó pénzért el is adta. A vásáron *Berza* megismerkedett *Kohánka*val, aki marha hajesármak adván ki magát, segített *Berzának* a jószágok eladásánál. A vásár után *Kohánka* megkérte *Berzát*, hogy vigye őt el a kocsiján legalább *Czigándig*, onnan majd gyalog megy tovább. *Berza* szívesen tett eleget a kérésének és este felé elindultak a vásárról. Az idő azonban rájuk esteledett, mielőtt *Czigándi* elérték volna s ezt a kedvező alkalmat *Kohánka* arra használta fel, hogy *Berzát* a kocsiiban hátulról orozva leszúrta s azután kirabolta. A rablás után a gyilkos a halott embert egy árokba bedobta s aztán a lovakkal megfordult és elhajtott más irányban. Reggel ért a gyikos az elrabolt kocsiával és lovakkal *Tárkány* községbe, hol *Palotai* István koresmáros udvarába hajtotta be, hogy a lovakat megétesse. A koresmáros, aki előtte való nap szintén a kövesdi vásáron volt, megismerte a lovakat és kérdőre vonta az embert, hogy kerültek ezek a lovak meg a kocsi ő hozzá. *Kohánka* kitérő választ adott, mire a koresmáros meghagyta *Kelle* Péter nevű kocsisának, hogy vigyázzon arra az emberre, hogy el ne menjen míg ő vissza nem jön s aztán elment a csendőrhöz, hogy jelentést tegyen. *Kohánka* neszt vette, hogy baj kerülgeti, a kocsi és a lovak hátra hagyásával el akart menekülni, de *Kelle* észre vette és lefogta *Kohánkát*, aki dulakodás közbe kirántotta kését s azzal oldalba szúrta *Kellét*, akit szíven talált a kés. *Kohánka* ezután az udvar

kerítésén át akart elmenekülni, de éppen akkor érkezett meg a csendőri őrsjárat, mely üldözőbe vette a gyikost, akit hosszas hajszá után elfogtak. A vizsgálat során kiderült, hogy a letartóztatott ember rablógyilkosság révén jutott a kocsihoz és a lovakhoz és a szerencsétlen *Kelle* Péter is ennek a gonosz embernek esett áldozatul.

— **A „sátoraljajhelyi kath. kör”** kebelében alakult *dalárda hangversenye*. 1904. évi május hó 1-én (vasárnap) Sátoraljajhelyben, a „Városi színházban” saját alapítójuknek gyarapítására és harmóniumának kifizetése céljából zártkörű táncmulatsággal egybekötött bemutató hangversenyt rendez, a „sátoraljajhelyi r. k. kör” dalárdája. Helyárak: Földszinti és erkély-páholy 12 korona. Első emeleti páholy 10 korona. Másod-emeleti páholy 4 korona. Tállásszék 1—3 sor 2 kor. 40 fillér. I. rendű zártzék 4—6 sor 2 korona. A többi sor 1 k. 60 fill. Deákjegy és karzatiülő-hely 60 fillér; állóhely 40 fillér. A táncmulatságban való részvételre a karzati ülő- s állóhelyek kivételével minden jegy érvényes. Kezdete este pont 8 órakor. Jegyek előre válthatók fő-tisztelendő *Petsár* Gyula hitoktató urnál mindennap délután 2 órától 6-ig. Felülfizetések közönséggel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Az estély műsora a hangverseny előtt a színházban fog kiosztani. Az előadás napján a jegyek este 7 órától válthatók a színházi pénztárnál. Akik tévedésből meghívót nem kaptak s arra igényt tartanak, forduljanak ezért *Petsár* Gyulához.

— **A vasuti díjszabás reformja.** Hir szerint a magyar államvasutaknál kisebb sulyu küldeményekre a postánál divó, ugynevezett bérmentesítő bélyegrendszer behozatalát tervezik. Az újításnak az a lényege, hogy kisebb mint 10 és 20 kg. sulyu küldeményekre hasonló bélyeglet fognak alkalmazni, mint a postai szállítmányokra. A reform egyuttal új csomagdíjszabályt is tartalmaz. A 10 kilogram vagy annál kisebb csomagokra 3, a tíz és husz kilogram között levőkre négy koronát állapít meg a tervezet. A tíz kilogramos csomagokra 1—400 kilométerig 50, 401—800-ig 150, 801—1200-ig 200 fillérnyi vasuti szállítási bélyeglet irányoznak elő.

— **Wilson** cirkusza. állandó látogatottságnak örvend. A Dókus-telken épült tágas helyiség nap-nap mellett sok nézőközönséget fogad be. A társulatnak jeles erői vannak, akik ügyes mutatványaikkal kellemes szórakozást nyújtanak a közönségnek.

— **Építészek és vállalkozók** figyelmét felhívjuk *Ungár* Adolf kassai kereskedőnek lapunk mai számában foglalt hirdetésére.

— **Dunky** fivérek cs. és kir. udvari fényképészek tisztelettel tudatják a n. é. közönséggel, hogy a nyár folyamán *minden hét* vasárnap és hétfő napján — s így már legközelebb május hó 1. és 2-án — fognak *Juhász* Jenő telken lévő műtermékben levételeket eszközölni.

SZÍNHÁZ.

** **A Komjáthy társulat Ujhelyben.** Értesülésünk szerint május hó 3-án *Komjáthy* János igazgató színház-társulata Sátoraljajhelybe jön s megkezdí a nyári szezon előadásait. A társulat sok új taggal erősödött meg s azok a veszteségek, melyek érték a társulatot a tagok elszerződötése révén — most ki vannak egyenlítve. A kassai kritika igen elismerőleg szól az ujonnan szerződötetett tagokról s általában az egész ensembléről, melyet a téli idény előadásai révén mi is ismerünk; különösen a drámai személyzetre vonatkoztatva mondjuk ezt, melyet leginkább volt alkalmunk megismerni.

** **A téli bérlet utolsó (20-dik) előadását** *Komjáthy* János tudvalevőleg még nem jálszotta le. Megaka-

dályozta ezt a vasuti sztrájk révén beállott forgalmi zavar — miután pedig már a készülődés annyira haladt, hogy egy előadásért átjönni igen kellemetlen lett volna: Komjáthy úgy osztotta be, hogy a téli bérlet utolsó előadását, a nyári szezon megnyitó előadásával játssza le. Május hó 3-án tehát a „Takarodó” előadása lesz az új színi szezon megnyitója s egyszersmind a téli bérlet utolsó előadása s a drámai személyzet bemutatója.

**** Az operette személyzet bemutatója.** Az operette személyzet bemutatójával május hó 4-én bérletszűnetben a „Tavaszi” operett előadása van kitűzve.

**** Az első hét műsora.** Május hó 3-án (kedden) a „Takarodó,” 4-én és 5-én (szerdán és csütörtökön) a „Tavaszi,” hatodikán (pénteken) „Csodagyermek,” hetedikén (szombaton) a „Baba,” (vasárnap) május hó nyolcadikán d. u. a „Fenelányok,” este a „Menyeeskék” kerülnek színpadra.

**** A társulat tagjainak névsora.** A Komjáthy társulat tagjainak teljes névsora a következő: *I. Műszaki személyzet:* Komjáthy János, igazgató főrendező. Bartha István, igazgatóhelyettes, Palásthy Sándor, Makrai Dénes rendezők. Sarlay Kornél titkár. Znojemszky Gyula, Marthon Géza karmesterek. Baghy Gyuláné, Borsody József sugók. Aranyossi József igazgató-megbízott. Pálfi Bertalan könyvtáros. Serfőzy György jegyellenőr. Veres Sándor, Csillag Benő ügyelők. Gisztl Ferencz fodrász. Nagy Sámuel gazda, főkellékes 3 segéddel. Zombori Imre főszabó. Csáky Imre szabó 2 segéddel. Szabó Imre díszletmester 3 segéddel. Zaubér Gyula világoztó. Kovács Gyula szerező. — *II. Előadó személyzet:* Aitner Ilona anya és társalgó, Halmi Kornélia kómika, Komjáthy Z. Teréz hősnő, Fái Flóra, hősnő, szende, Sárossi Paula énekes szubrette, Takács Mariska szende, társalgó, Bárdos Irma coloratur énekesnő, Kondrád Ilona naiva, Diósy Nusi énekesnő, Bartháné Linka II. énekesnő, Nagy Gyuláné táncosnő és színésznő. — *M. Sárossi Aranka, Cs. Erdei Boriska, Jákey Aranka, Serfőzy Györgyné, Znojemszky Gyuláné, Fábian Karolin, Dormán Juliska, Révi Vilma, Molnár Paula, Jóbai Anna segédszínésznők és kardalosnők.* — Komjáthy János jellem és hősszínész, Bartha István drámai apa, Palásthy Sándor énekes

bonviv., kómikus. Baróthy Antal kedélyes apa, Nagy Gyula buffó-kómikus, Radványi Dezső bariton énekes, Csöregh Jenő tenor-énekes, Szénássy György bonvivant társalgó, Czobor Ernő fiatal szerelmes síheder, Cserny Béla szerelmes, Makray Dénes jellemkómikus, Sarlay Kornél társalgó színész, Serfőzy György apaszínész, énekes. — Kiss Pál, Halmi Sándor, Boár József, Pálfi Bertalan, Medgyaszai Elek, Szabó Sándor, Kiss Samu, Szentmiklósi Sándor, Veress Sándor, Csillag Benő, Nápataky Sándor segédszínészek és kardalosok.

IRODALOM.

Faluvégen.

Faluvégen, a csárdában
Csöndes minden, nyugottság van.
Tán alszik a tulajdonos,
Hogy a csárda most se hangos.

Igen, alszik kint a kertben . . .
Kint hejh a temető kertben!
S azért van csend mostanában
Faluvégen, kis csárdában . . .

Barna Zsigmond.

KÖZGAZDASÁG.

*** Használati és tenyészlővásár Kassán.** Az Abauj-Tornamegyei Gazdasági Egyesület május 25-én, a kassai falkavadász-társulat tavaszi lóversenyével egyidőben *használati és tenyészlővásárt* rendez. A vásár igen látogatottnak ígérkezik, mert Felső-Magyarország régi idők óta nagy hiányát éri ezeknek a rendszeres lóvásároknak. A galíciai és porosz-sziléziai lókereskedők igen érdeklődnek a lóvásár iránt. Eddig 100 darab 3 évesnél idősebb nyers csikó és behajtott ló van bejelentve. A vásáron az egyesület 1000 korona díjat is ki fog osztani. Bejelentési határidő május 15. Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgál az egyesület titkári hivatala.

*** A gyáriparosok a sztrájk ellen.** A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének tagjai e hó 26-án Budapesten értekezletet tartottak, a melyen a fővárosi és vidéki gyáripar nagyszámu képviselői jelentek meg. Az értekezlet beható eszmecsere után elhatározta, hogy az ország egész gazdasági életét károsító és a magyar ipar fejlődését veszélyeztető törekvésekkel szemben mielőtt a munka-

adókat a közös védelem szervezésére tömörítene, nyilvános felszólalással Magyarország értelmese és hazafias munkásaihoz fordulnak, óva intve őket, hogy céltalan harcok felidézésével ne rontsák meg az ország amugy is számtalan megpróbáltatásnak kitett anyagi helyzetét és ne foszszák meg az ez idő szerint foglalkozás nélkül álló magyar munkások ezreit a kenyérkereset lehetőségétől. A kormányhoz pedig felterjesztést intéz a Szövetség, hogy a fennálló törvényeknek alkalmazásával a bérmozgalmaknak rendes mederbe való visszatérését biztosítsa és intézkedjék törvényes eszközökkel, hogy a dolgozni kész és hajlandó munkások szabad akaratuk érvényesítésében erőszak vagy fenyegetés által meg ne gátoltassanak.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

A magyar ipar.

Sátorajjauhely, ápr. 26.

I.

(J. J.) Szomorú, sajnálni való tény, hogy Magyarországon az iparos sokkal alárendeltebb helyzetben van, mint amerikai társa. Amerikában az iparos általánosan tisztelt, tekintélyes, megbecsült polgár. A nyilvános életben és a társadalomban épen olyan rangja van, mint az állami tisztviselőnek, kereskedőnek, pénzembernek. Az összes gazdasági, ipari és törvényhozási kérdésekben tekintetbe veszik az ő tanácsát is és polgártársainak becsülése folytán nem szegényli magát azért, hogy iparos, sőt büszke mesterségére, mely haladásra, javításra és tanulmányokra serkent és épen ennek a körülménynek köszönhető, hogy az amerikai gyáripar a világpiacon a többi iparos államokkal egy sorba helyezhető, sőt némely ágaiban mérvadó és igen gyakran fölülmulja az európai készítményeket.

Ennek eredménye, hogy az amerikai cikkek mindenütt keresettek, hogy a kivitel tekintélyes és hogy az ipar oly fényes jövődelmet nyújt, hogy az itteni iparos sokkal jobban és könnyelműbben él akárhány orvosnál és ügyvédnél. Nem a legszegényebbek és legbutábbak, hanem a legszorgalmasabb és legtehetségesebb erők képezik itt az ipar újoncait, akik néhány év múlva fényes tanúságot tesznek azon régi közmondás igazsá-

gáról, hogy „az iparnak arany az alapja.”

Az amerikai atya nem lát semmiféle hátrányt fiának jövőjében sem társadalmi, sem pénzügyi tekintetben, ha valamely iparág tanulására adja. Arra számít, hogy fiának jövője minden körülmények között biztosítva lesz, ha kenyerét a keze munkájával megkeresheti. Természetes, hogy nincsen szabály kivétel nélkül. Hogy állanak ezzel szemben a magyarországi viszonyok?

A tisztas ipar nálunk gúny tárgya. A bürokrata és kereskedő kínai fallal veszi magát körül és az iparos csak nagy ritkán léphet be a magas, exclusiv körökbe. Nem egyenrangú, egyivásu velők. Nem udvarképes.

Akinek van szeme, az láthatja, hogy az egyenlőséget és a testvériséget, a munkások jelszavát, még a munkások között sem találjuk meg mindig és hogy a rang és az osztályok szerint való megkülönböztetés már ott is létezik. S akinek füle van, gyakran hallhatja, hogy az órásság mily megvetéssel vágja a cipész arcába ezt a sértést: „Hiszen maga csak egy közönséges suszter.” A boltoslegény már szóba sem áll az iparossal és az ehhez tiszteletbeli segéd-fogalmazó, akinek semmi javadalmazása sincsen, a kereskedősegéddel szemben már „nagyaságos ur.”

Az egyenlőség és a testvériség helyett azt találjuk, hogy minden foglalkozás külön kotériát képez és hogy mindenki a saját hajánál fogva igyekszik magát magasabb szférába rántani, mint a milyenben él, csak-hogy jobb és magasabb pozícióju, szóval, hogy több legyen a szomszédjánál. Ez a nagyzási hóbort a magyarok speciális betegsége és az a hátránya, hogy mindenki irtózik attól, hogy „közönséges iparos” legyen és így elvonja az ipartól a szükséges, tehetséges fiatal embereket.

Az amerikai iparosok az összes osztályokból szedik újoncaikat, mert nem veszik előbb tekintetbe a pénztárcát és gyakran látjuk az iparkirály, a milliomos fiát édesapja gyárában, amint a súlyos porólyt forgatja, hogy az üzletet, jövődöbeli pályáját, a legalsóbb foknál kezdve, megtanulja anélkül, hogy veszítene valamit a tekintélyéből.

(Vége köv.)

Kiadótulajdonos: **Éhler Gyula.**

H I R D E T E S E K.

MÉRLEG

gyártmányokról szóló képes árjegyzékemet, mely a legkülönfélébb;

egyensúly, tizedes és százados mérlegek,
gabona-, marha- és hidmérlegek,

továbbá

hitelesített súlyok és űrmértékek

ábráit és árait tartalmazza, érdeklődőknek készséggel küldöm ingyen és bérmentve.

Használt, hibás mérlegek javítását elvállalom.

SCHOTTOLA ERNŐ
BUDAPEST,

Fő-üzlet: VI., FONCIÉRE-PALOTA.
Gyár: VI., RÉVAY-UTCZA 16, saját ház.

Gépész-kovács

kerestetik uradalmi évi szolgálatra, azonnali belépés mellett.
Czím a kiadóhivatalban.

Tk. 1605/1904. sz.

Szőlőoltványok,
melyek megeredéseért felelősség vállalatik!

Amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege és borfajokból **teljesen fajtisztán,** tökéletesen forrott, dus gyökerezésű példányok **szokványminőségben, mérsékelt áronon tavaszi szállításra megrendelhetők a**

Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelepnél!

Medgyes, N.-Küküllő megye.
Tulajdonos **Caspari Frigyes** okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyesület szőlészeti sz. gazdasági egylet szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey hercege romániai szőlőtelepeinek igazgatója, N.-Küküllő vármegye v. szőlészeti biztosa stb.

Lugas szőlőoltványok szintén mérsékelt áronon.

!! Készlet egy millió !!
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Árverési hirdetményi kivonat.

A sauhelyi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schvarcz Sámuel végrehajthatónak, özv. Jeraszek Jánosné szül. Somogyi Julianna végrehajtást szenvedő elleni 41 kor. 20 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sauhelyi kir. törvényszék területén levő Sárospatak községben fekvő, a sárospataki 410. számú telekkönyvi betétben A. I. 1-2. sor 1292., 1293/I. hrsz. a. foglalt 612. öi. számú lakház, udvar és kertek özv. Jeraszek Jánosné szül. Somogyi Julianna nevében álló 4/10 ad részére az árverést 1665 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1904. évi május hó 25.** (huszonötödik) napján d. e. 10 órakor Sárospatak község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10/100-át, vagyis 166 kor. 50 fillt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz 42. §-ában jelzett árfojammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átiszolgáltatni.

Sauhelyben, a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságánál, 1904. évi március 2-án.

Wieland, kir. törvénzi bíró.

